
Školné krok vpřed, který se politici bojí udělat

Školné krok vpřed, který se politici bojí udělat

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

20.7.2009, rubrika: Téma, strana: 2, autor: Petra Benešová

ZA STUDIUM NA ČESKÝCH UNIVERZITÁCH SE PLATÍ. I BEZ ŠKOLNÉHO často i několik tisíc korun ročně platí v Česku studenti za to, že navštěvují univerzitu. „Skryté školné“ obsahují nejrůznější poplatky.

Vzdělání na vysokých školách by mělo být zdarma. Tohoto tvrzení se zatím čeští politici důsledně drží už dlouhé roky. Přitom mnoho vyspělých zemí považuje diplom za hodnotu, za kterou se platí. Už dnes však není vysokoškolské vzdělání ani v českých podmínkách zadarmo. Kromě měsíčních, v průměru sedmitisícových nákladů studenta na bydlení, jídlo a učebnice, vysokoškoláci platí drobné poplatky například za přihlášku ke studiu, ISIC studentské karty, zápisy předmětů nebo prodlužování si studia.

„Pokud by už na začátku byla jasná cena, neměl by student pochyby, o tom, co vše za studia zaplatí. Tou cenou by mohlo být právě školné,“ myslí si ekonom Daniel Munich.

téma pro volby Debata o školném na českých školách se vede od roku 1993. Pokusy prosadit ho v zákoně byly i v letech 1995 a 1998. V zásadě však ztroskotaly na odmítavém postoji škol. Nehodlaly se smířit s tím, že by se celková dotace od státu o vybrané školné nezvýšila a školy by si tak vlastně nepřilepšily. Stejný argument používají i dnes. Nejhlasitěji se o školném mluvílo v posledních letech za vlády Mirka Topolánka. Na ministerstvu školství se připravovala reforma vysokého školství: se spořením, půjčkami i školným.

Ani Topolánkuv kabinet však školné neprosadil. Vláda se ve svém programovém prohlášení zavázala, že školné do roku 2010 nezavede. ODS tak v koaličních jednáních ustupovala především Straně zelených, která zpoplatněnému studiu nepřála.

Školné tak zůstává opět pouze v rovině úvah. Už je nyní však jisté, že se stane také tématem předčasných voleb.

Ke školnému se kromě ODS hlásí i nová strana bývalého ministra financí Miroslava Kalouska TOP 09. Proti školnému se naopak nyní staví lidovci, kteří však zpoplatnění studia měli před třemi lety ve volebním programu. Platby za studium jasně odmítá i ČSSD. Ani ta se však ke školnému nestavěla vždy odtažitě. „Já si dovedu představit, že za osm deset let se bude platit školné,“ řekl šéf ČSSD Jiří Paroubek v rozhovoru pro HN v roce 2005.

Školné jako trend v Evropě Školné se platí v řadě vyspělých zemí. A především ve státech, kde vysoké školy patří v celosvětových žebříčcích k těm nejlepším, jako jsou například Velká Británie nebo USA. Trend k alespoň částečné finanční spoluúčasti studenta už se projevuje po celé Evropě. Vysokoškoláci platí za studium v Británii, Portugalsku, Itálii, Belgii či Nizozemsku. Školné se platí také v Rakousku a ve většině spolkových zemí bývalého západního Německa. Jiný přístup k vysokoškolskému studiu mají severské země, kde se školné neplatí. To je však vykoupeno velmi vysokými daněmi, ze kterých je školství financováno a jež jsou tedy pouze jinou formou školného. Studenti neplatí ani ve Francii. inspirace v Austrálii Pokud by se Česko mělo někde inspirovat, jak nastavit školné i pro tuzemské vysoké školy, dobrý příklad by si mohlo vzít z Austrálie. Zde se platí školné už dvacet let. Jeho výše je rozdílná podle oborů studia a pozdějšího příjmu absolventů. Student má hned několik možností, jak školné zaplatit: buď hned, nebo splácení odložit až na chvíli, kdy si začne vydělávat. Škola se tak musí snažit, aby byl její absolvent v zaměstnání úspěšný. Pokud nedosáhne ani na minimální příjem, školné splácet už nemusí.

Mnohé příklady ze zahraničí ukazují, že školné má pozitivní dopad na studenty i školy. Vysokoškoláci si dobře rozmyslí, kde chtějí studovat. A „necestují“ po školách, protože nejsou s obory spokojeni.

Školné má vliv i na úroveň školy. Ty se snaží přilákat studenty na kvalitní vzdělání, aby si mohly účtovat vyšší školné. A v neposlední řadě je tu vztah učitele a žáka. Pedagog už si například nedovolí zrušit přednášku, aniž by o tom v předstihu studenta informoval.

Co všechno platí studenti v Česku

Já si dovedu představit, že za osm deset let se bude platit školné. Předseda Čssd Jiří Paroubek v roce 2005